

atlantische
commissie

2013

Jaarverslag

2013 IN VOGELVLUCHT

BIJEENKOMSTEN

- In totaal 45 programma's met ruim 140 sprekers en ruim 1.640 deelnemers
 - 10 bijeenkomsten van StudiumGenerale
 - 15 bijeenkomsten van Jonge Atlantici met 31 sprekers voor in totaal 487 jongeren
 - 7 onderwijsprogramma's voor in totaal 309 docenten en leerlingen
 - 9 publieksbijeenkomsten met in totaal 36 sprekers en 660 deelnemers

WEBSITE

- 20.202 bezoeken
- 13.122 bezoekers
- 63.660 bekeken pagina's

PUBLICATIES

- 8 nummers van *Atlantisch Perspectief* met in totaal 39 artikelen
- 3 onderwijspublicaties

BEGUNSTIGERS EN ABONNEES

- 360 begunstigers en studentbegunstigers
- 141 abonnees en studentabonnees

INHOUD

2013 IN VOGELVLUCHT	2
DOELSTELLINGEN	4
COLOFON	4
VOORWOORD	5
WOORD VAN DANK	6
BESTUUR	7
DIRECTIE	9
BUREAU	9
PROGRAMMA'S	10
• StudiumGenerale	10
• Jongeren	11
• Onderwijs	15
• Publieksbijeenkomsten	19
• Studiebezoeken NAVO	22
• Overige programma's	23
MEDIA	24
• Atlantisch Perspectief	24
• Overige publicaties	25
• Opiniepeiling	25
• Website	26
• Sociale media	26
• Mediaoptredens, lezingen en publicaties directeur	26
• Atlantische Commissie in de media	26
LEERSTOEL	27
STICHTING VOOR STRATEGISCHE STUDIES	27
STAAT VAN BATEN EN LASTEN	28

DOELSTELLINGEN

Sinds haar oprichting in 1952 is de Atlantische Commissie een forum voor het publieke debat over trans-Atlantische veiligheidsvraagstukken. Zij geeft voorlichting over en stimuleert onderzoek naar thema's zoals de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Europa, ontwikkelingen in de NAVO en Europese veiligheidskwesties. De Commissie wil hiermee de maatschappelijke discussie over deze onderwerpen bevorderen.

De Atlantische Commissie organiseert uiteenlopende programma's voor specifieke doelgroepen. Naast de begunstigers van de Commissie zijn dit bijvoorbeeld politici, journalisten, universitair docenten en *young professionals*. Jonge Atlantici organiseert programma's voor studenten en pas-afgestudeerden. De Atlantische Onderwijscommissie ontwikkelt initiatieven voor docenten en leerlingen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

De Atlantische Commissie geeft ook publicaties uit. Naast het tijdschrift *Atlantisch Perspectief* verschijnen onder meer conferentie- en studierapporten, boeken en (digitale) onderwijspublicaties.

De onafhankelijkheid van de Atlantische Commissie wordt gewaarborgd door het Stichtingsbestuur, waarin onder andere vertegenwoordigers van politieke partijen en deskundigen op het gebied van trans-Atlantische betrekkingen en veiligheidspolitiek zijn vertegenwoordigd.

De Atlantische Commissie maakt deel uit van de Atlantic Treaty Association – de overkoepelende organisatie van de ruim 40 Atlantische commissies in de meeste lidstaten van de NAVO en in de meeste landen van het Partnership for Peace.

De Atlantische Commissie werkt samen met overheidsinstellingen, politieke instellingen, wetenschappelijke instituten en non-gouvernementele organisaties in binnen- en buitenland, en op ad hoc-basis met het bedrijfsleven.

Ten slotte initieert en steunt de Atlantische Commissie de ontwikkeling van activiteiten van derden op het gebied van internationale en nationale veiligheidsvraagstukken en adviseert zij hen bij de opzet en uitvoering van projecten op bovengenoemd gebied.

VOORWOORD

De aandacht vragen voor het maatschappelijk draagvlak voor Defensie was een van de speerpunten in de programmering van de Atlantische Commissie in 2013. Het draagvlak voor defensieaangelegenheden en de NAVO is de afgelopen jaren aanzienlijk gedaald. Zo kwam uit een onderzoek van TNS NIPO, in juli 2013, naar voren dat er in Nederland weliswaar weinig draagvlak is voor verdere bezuinigingen op Defensie, maar evenmin veel steun voor investeringen. De recente gebeurtenissen in Rusland en Oekraïne laten zien hoe snel de internationale verhoudingen kunnen veranderen en wat het belang is van een goede 'verzekeringsspolis' om de term van Commandant der Strijdkrachten Tom Middendorp te gebruiken.

Voorts organiseerde de Atlantische Commissie een internationaal seminar in juli, waarbij deskundigen uit Europa en Noord-Amerika aangaven hoe er over dit onderwerp in hun respectievelijke landen werd gedacht. Minstens zo belangrijk is echter dat de Atlantische Commissie zelf probeert dit draagvlak vanaf de basis te vergroten, door in toenemende mate programma's te organiseren voor jongere doelgroepen.

In de eerste plaats gebeurt dit via Jonge Atlantici. Het zeer actieve en enthousiaste bestuur organiseerde in 2013 een vijftiental hoogwaardige en gevarieerde bijeenkomsten, masterclasses en studiebezoeken voor studenten en pas-afgestudeerden. Door samen te werken met studieverenigingen in verschillende universiteitssteden, in 2013 voor het eerst in Nijmegen, groeit het bereik van Jonge Atlantici.

Een tweede methode om een jongere generatie te betrekken bij internationale (veiligheids)vraagstukken is het StudiumGenerale van de Atlantische Commissie. In 2013 vond de derde jaargang van dit succesvolle programma plaats, waarbij internationale instellingen en Nederlandse bedrijven met een internationale oriëntatie worden bezocht. Door de deelnemers – jonge, talentvolle medewerkers uit zowel de particuliere als de overheidssector – wordt dit programma enthousiast ontvangen.

Daarnaast droegen de publieksbijeenkomsten over actuele onderwerpen en studiebezoeken voor journalisten, wetenschappers en (medewerkers van) Tweede Kamerleden aan het NAVO-hoofdkwartier ook voor grotere bewustwording over veiligheidsaangelegenheden.

Ten slotte, maar zeker niet in de laatste plaats, waren er de programma's voor zowel leraren als leerlingen in het voortgezet onderwijs. In 2013 begon de Atlantische Onderwijscommissie onder andere een project om bovenbouwleerlingen van het VWO uit te dagen een 'excellent' profielwerkstuk te schrijven over internationale vrede- en veiligheidsvraagstukken. Deze succesvolle 'pilot' wordt in 2014 voortgezet.

Zo stimuleerde de Atlantische Commissie het afgelopen jaar op uiteenlopende manieren de discussie over internationale veiligheidsvraagstukken. Het Algemeen Bestuur, de Atlantische Onderwijs Commissie, Jonge Atlantici, directie en de medewerkers van het bureau en de enthousiaste stagiaires zullen zich ook in het komend jaar met plezier inzetten om hieraan een vervolg te geven.

Dirk Jan van den Berg
Voorzitter Atlantische Commissie
April 2014

COLOFON

Atlantische Commissie
Bezuidenhoutseweg 237a-239a
2594 AM DEN HAAG
t 070-363.94.95
f 070-364.63.09
e info@atlcom.nl
i www.atlantischecommissie.nl

• Samenstelling en redactie:
Niklaas Hoekstra
• Eindverantwoording:
Bram Boxhoorn
• Vormgeving:
Meyer/Van Gerwen, Den Haag/Breda
• Druk:
Ervee design & drukwerk B.V., Zoetermeer

Copyright © 2014
Atlantische Commissie

WOORD VAN DANK

De Atlantische Commissie wil graag haar dank betuigen aan de instellingen, bedrijven en particulieren die de Atlantische Commissie in 2013 financieel hebben gesteund.

Zonder de subsidies van de ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie was de Atlantische Commissie niet in staat geweest haar activiteiten uit te voeren. Ook de NATO Public Diplomacy Division, de Amerikaanse ambassade in Den Haag, de Christelijke Hogeschool Windesheim, NHL Hogeschool, en natuurlijk de particuliere begunstigers droegen in belangrijke mate bij aan de realisering van de verschillende programma's.

De Atlantische Commissie is het German Marshall Fund of the United States, de Koninklijke Marine, de Nederlandsche Bank, Amnesty International, het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Ministerie van Defensie, Royal HaskoningDHV, Fokker en Thales Nederland zeer erkentelijk voor materiële bijdragen aan activiteiten van de Atlantische Commissie in 2013. Ten slotte is de Commissie veel dank verschuldigd aan de vele sprekers tijdens haar conferenties en andere bijeenkomsten, en aan de auteurs die belangeloos een bijdrage leverden aan *Atlantisch Perspectief* en andere publicaties.

De activiteiten van de Atlantische Commissie komen tot stand in samenwerking met diverse instellingen en instanties in binnen- en buitenland. Goede betrekkingen worden onderhouden met de Nederlandse ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie. Ook Nederlandse ambassades en ambassades van OVSE-landen in Den Haag zijn de Atlantische Commissie regelmatig behulpzaam.

De Atlantische Commissie heeft in 2013 samengewerkt met de volgende organisaties:

- Amerikaanse ambassade in Den Haag
- Amnesty International
- Atlantic Treaty Association (ATA)
- Bureau BKB
- Christelijke Hogeschool Windesheim
- De Nederlandsche Bank
- Duitsland Instituut Amsterdam (DIA)
- Fokker Aerostructures
- Gemeente Amsterdam
- German Marshall Fund of the United States
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Ministerie van Defensie
- NATO's Public Diplomacy Division
- NDC Anciens
- Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen 'Clingendael'
- NHL Hogeschool
- Radboud Universiteit Nijmegen
- Royal HaskoningDHV
- SIB-Leiden
- Studievereniging Europese Studies Universiteit van Amsterdam
- Studievereniging Politicologie ISMUS Radboud Universiteit
- Thales Nederland
- Universiteit van Amsterdam
- Universiteit Leiden

De Atlantische Commissie hoopt op voortzetting van de vruchtbare samenwerking met deze organisaties.

BESTUUR

De Stichting Atlantische Commissie heeft een Dagelijks en een Algemeen Bestuur, waarbij het Dagelijks Bestuur deel uit maakt van het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur komt tenminste twee maal per jaar bijeen en het Algemeen Bestuur houdt tenminste drie maal per jaar een vergadering. In het Dagelijks en Algemeen Bestuur hebben onder andere vertegenwoordigers van politieke partijen zitting, evenals deskundigen op het gebied van trans-Atlantische betrekkingen en veiligheidspolitiek.

In 2013 was er een aantal wijzigingen in de samenstelling van het Bestuur van de Atlantische Commissie.

Marieke **de Goede** (hoogleraar Politicologie aan de Universiteit van Amsterdam) trad medio 2013 terug uit het Algemeen Bestuur waar zij sinds 2012 zitting in had.

In april droeg Tweede Kamerlid Han **ten Broeke** (woordvoerder Buitenland voor de VVD) zijn zetel in het Dagelijks Bestuur over aan zijn fractiegenoot Ronald **Vuijk**.

Het **Dagelijks Bestuur** van de Atlantische Commissie bestond op 31 december 2013 uit:

- drs. D.J. (Dirk Jan) **van den Berg**, voorzitter
Voorzitter, College van Bestuur, Technische Universiteit Delft
- mevrouw drs. M. (Monika) **Sie Dhian Ho**, vicevoorzitter
Directeur, Wiardi Beckman Stichting
- mr. F.A.M. (Frank) **van den Heuvel**, secretaris
Directeur Public Affairs, TNO
- H.H.M. (Harry) **Groen**, penningmeester
Voormalig burgemeester van Noordwijk
- dr. N.V. (Norbert) **Both**
Vice President Corporate Communications, Shell International B.V.
- mevrouw drs. A.M.C. (Angelien) **Eijsink**
Woordvoerder Defensie voor de PvdA, Tweede Kamer der Staten-Generaal
- drs. R. (Ronald) **Vuijk**
Woordvoerder Buitenlandse Zaken voor de VVD, Tweede Kamer der Staten-Generaal
- drs. O. (Otte) **Beeksmas**, waarnemer namens het ministerie van Defensie
Plaatsvervangend directeur Voorlichting en Communicatie, ministerie van Defensie

- mr. J.C.S. (Joep) **Wijnands**, waarnemer namens het ministerie van Buitenlandse Zaken
Directeur Veiligheidsbeleid, ministerie van Buitenlandse Zaken

Het **Algemeen Bestuur** van de Atlantische Commissie bestond, buiten de leden van het Dagelijks Bestuur, op 31 december 2013 uit:

- mevrouw R. (Rowinda) **Appelman Msc MA**, voorzitter Jonge Atlantici
Stafmedewerker Onderzoek, Faculteit Psychologie en Pedagogiek, Vrije Universiteit
- maj. M. (Mostafa) **Hilali**
Directie Voorlichting, ministerie van Defensie
- drs. R.W. (Raymond) **Knops**
Woordvoerder Defensie voor het CDA, Tweede Kamer der Staten-Generaal
- drs. H. (Hans) **Luyendijk**, voorzitter Atlantische Onderwijscommissie
Rector, Dalton Den Haag
- drs. P. (Patrick) **Mikkelsen**
Executive Director, American Chamber of Commerce in the Netherlands
- prof. dr. P. (Paul) **Scheffer**
Publicist; hoogleraar Europese Studies, Tilburg School of Humanities
- dr. A. (André) **Szász**
Voormalig directeur De Nederlandsche Bank
- lgen. b.d. M.L.M. (Marcel) **Urlings**
Voormalig bevelhebber der Landstrijdkrachten
- ir. R. (Rein) **Willems**
Voormalig president-directeur, Shell Nederland B.V.

Deelnemers aan StudiumGenerale III tijdens het introductieweekend in Zeeland in maart / Participants in StudiumGenerale III during the team-building weekend in Zeeland in March.

Voorzitter van de Atlantische Commissie Dirk Jan van den Berg (r) tijdens de bijeenkomst over de verhouding VS-EU-China op 22 januari in Den Haag / Chairman of the Netherlands Atlantic Association Dirk Jan van den Berg (r) during the meeting on the US-EU-China relationship on 22 January in The Hague.

Staf en stagiair(e)s van de Atlantische Commissie. Van links naar rechts: Jim Stoppelenburg, Tessa Daling, Maarten Katsman, Kees Kouwenhoven, Bram Boxhoorn, Niklaas Hoekstra, Janneke Suiskind en Marianne Copier / Staff and interns of the Netherlands Atlantic Association. From left to right: Jim Stoppelenburg, Tessa Daling, Maarten Katsman, Kees Kouwenhoven, Bram Boxhoorn, Niklaas Hoekstra, Janneke Suiskind and Marianne Copier.

DIRECTIE

De directie van de Atlantische Commissie bestond op 31 december 2013 uit:

- dr. A. (Bram) **Boxhoorn**
Directeur van de Stichting Atlantische Commissie;
directeur van de Stichting voor Strategische Studies

BUREAU

Het Bureau is belast met de voorbereiding en uitvoering van de diverse programma's van de Atlantische Commissie. Het organiseert de lezingen, seminars, conferenties en andere activiteiten en verzorgt de redactie, productie en verspreiding van de publicaties. Het Bureau houdt ook de website en de sociale media bij en ondersteunt studie- en werkgroepen.

De samenstelling van het Bureau onderging in 2013 twee wijzigingen.

Van 1 april tot 31 augustus was Laura **Hof** als Secretaris van Jonge Atlantici voor één dag in de week werkzaam op het Bureau. Vanaf 1 oktober 2013 werd zij opgevolgd door Marianne **Copier**.

Het Bureau bestond op 31 december 2013 uit:

- drs. N.T.J. (Niklaas) **Hoekstra**
Hoofd Secretariaat en webredacteur
- M. (Maarten) **Katsman** MA
Eindredacteur *Atlantisch Perspectief*
- J.G. (Janneke) **Suiskind** MA
Projectmanager Onderwijs en Jongeren
- C.H. (Kees) **Kouwenhoven** MA
Secretariaatsmedewerker
- M.A.H. (Marianne) **Copier** MA
Secretaris Jonge Atlantici

Naast de vaste staf leveren stagiair(e)s van verschillende universiteiten een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden. In 2013 waren de volgende stagiair(e)s werkzaam bij de Atlantische Commissie:

- Lisa **Glasbergen** (Radboud Universiteit Nijmegen)
- Katy **Hofstede** (Universiteit Utrecht)
- Gabriela **Kouters** (Universiteit van Amsterdam)
- Ciska **Schippers** (Universiteit van Amsterdam)
- Danny **Turk** (Universiteit van Amsterdam; Webster University)
- Bob **Uhde** (Universiteit Leiden)

PROGRAMMA'S

StudiumGenerale

Het StudiumGenerale programma van de Atlantische Commissie bestaat sinds 2011 en is gericht op 'young professionals', uit zowel de particuliere als de overheidssector. Het belangrijkste doel is de deelnemers vanuit verschillende perspectieven naar de trans-Atlantische betrekkingen te laten kijken. Een tweede doel is het netwerk van zowel deelnemers als de Atlantische Commissie te verbreden.

Afgelopen jaren waren de deelnemers afkomstig van ABN AMRO, Shell International, Royal HaskoningDHV, Fokker Aerostructures, Randstad, Thales Nederland, West Holland Foreign Investment Agency, Bureau BKB, American Chamber of Commerce in the Netherlands, Amnesty International, het Korps Landelijke Politie Diensten, de gemeente Den Haag en Amsterdam, en de ministeries van Binnenlandse Zaken, Defensie en Buitenlandse Zaken.

In 2013 werd de tweede jaargang van StudiumGenerale afgerond en begon de derde jaargang. Het programma van de derde jaargang bestond uit tien bijeenkomsten ('blokken') en liep van maart 2013 t/m februari 2014. De onderwerpen liepen uiteen, maar besloegen – ruim genomen – de (nieuwe) wereldordering vanuit Nederlands en trans-Atlantisch perspectief.

Deelnemers

Aan StudiumGenerale III namen de volgende twaalf cursisten deel:

- mr. drs. J.W. (Joost) **Bruinsma**
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- mevrouw A. (Antonie) **van Campen** MA
Ministerie van Defensie
- mevrouw T.W. (Tessa) **Hagen** MA
Bureau BKB
- mevrouw E.J. (Eveline) **Hamelink-van Rens** MA
Gemeente Den Haag
- Ing. K.J.M. (Kees-Jaap) **Koppe**
Thales Nederland
- mevrouw T. (Tina) **Koppejan** LLM
Shell International

- mevrouw J. (Justyna) **Krajewska** Msc MA
Gemeente Amsterdam
- mevrouw E. (Elke) **Roelant** BA
American Chamber of Commerce in the Netherlands
- mevrouw H.E. (Harriët) **Slager** MA
Fokker Technologies / Damen Shipyards
- mevrouw A.M. (Annemaaïke) **Tempelaar** MA
Ministerie van Buitenlandse Zaken
- mevrouw drs. H.M. (Heleen) **Tromp**
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- mevrouw drs. E.W.M. (Ilse) **Veldman**
ABN AMRO

Programma

- BLOK 8** (StudiumGenerale II)
Datum: **25 januari**
Onderwerp: De rol van multinationale ondernemingen in de wereld: Royal HaskoningDHV
Sprekers: medewerkers van Royal HaskoningDHV
Locatie: Royal HaskoningDHV, Rotterdam
- BLOK 9** (StudiumGenerale II)
Datum: **15 februari**
Onderwerp: Afsluitende bijeenkomst
Locatie: Ambassade Hotel, Amsterdam
- BLOK 1** (StudiumGenerale III)
Datum: **1-3 maart**
Onderwerp: Teambuilding-weekend. Focus op intra-Europese verhoudingen en Europees-Amerikaanse verhoudingen in historisch perspectief
Locatie: Vlissingen en Walcheren
- BLOK 2** (StudiumGenerale III)
Datum: **26 april**
Onderwerp: Het belang van de euro voor Nederland.
Sprekers: o.a. **André Szász** (voormalig directeur De Nederlandsche Bank) en medewerkers van De Nederlandsche Bank
Locatie: De Nederlandsche Bank, Amsterdam

- BLOK 3** (StudiumGenerale III)
Datum: **31 mei**
Onderwerp: Nederlandse buitenlandse politiek: nieuwe accenten
Sprekers: medewerkers van het ministerie van Buitenlandse Zaken
Locatie: Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag

- BLOK 4** (StudiumGenerale III)
Datum: **28 juni**
Onderwerp: Mensenrechten
Sprekers: medewerkers van Amnesty International
Locatie: kantoor Amnesty International, Amsterdam

- BLOK 5** (StudiumGenerale III)
Datum: **27 september**
Onderwerp: Vraagstukken van binnenlandse veiligheid in trans-Atlantisch perspectief
Sprekers: medewerkers van het ministerie van Binnenlandse Zaken
Locatie: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Zoetermeer

- BLOK 6** (StudiumGenerale III)
Datum: **1 november**
Onderwerp: De rol van multinationale ondernemingen in de wereld: Fokker
Sprekers: medewerkers van Fokker
Locatie: hoofdkantoor Fokker, Papendrecht

- BLOK 7** (StudiumGenerale III)
Datum: **29 november**
Onderwerp: De NAVO op weg naar strategische eenheid?
Sprekers: Medewerkers van het ministerie van Defensie
Locatie: Ministerie van Defensie, Den Haag

- BLOK 8** (StudiumGenerale III)
Datum: **13 december**
Onderwerp: De rol van multinationale ondernemingen in de wereld: Thales.
Sprekers: medewerkers van Thales
Locatie: hoofdkantoor Thales, Hengelo

Jongeren

Jonge Atlantici bestaat sinds 2006 en heeft als doel studenten en pas-afgestudeerden bewust te maken van en te betrekken bij gezamenlijke veiligheidsvraagstukken van de Verenigde Staten en Europa. Jonge Atlantici is een platform voor dialoog over de toekomst van de NAVO, zowel voor jongeren binnen Nederland als in de andere NAVO- en Partnership for Peace-landen. Om dit te bereiken, organiseert Jonge Atlantici verschillende nationale en internationale evenementen die gericht zijn op een jong publiek (18-35 jaar), waarbij zij samenwerkt met een groot aantal partnerorganisaties.

Bestuur

Het bestuur van Jonge Atlantici onderging in 2013 een aantal wijzigingen.

In de loop van 2013 verlieten Matthieu **Bouwense**, Rosalie **van Gelder**, Willem **van Poll**, Gerben **Stormbroek** en Eva **van der Zee** het bestuur. Er kwamen ook leden bij: Arnold **Hooiveld**, Ciska **Schippers**, Biejan Poor **Toulabi**, Inez **Treffers**, Remco **Zwetsloot** en Wouter **van Zwieten** traden toe tot het bestuur.

Laura **Hof** was van 1 april tot 31 augustus secretaris van het bestuur. Sinds 1 oktober is dat Marianne **Copier**.

Tijdens de 18e General Assembly van de Youth Atlantic Treaty Association (YATA) in Brussel op 9 december werd Rowinda **Appelman**, voorzitter van Jonge Atlantici, unaniem verkozen tot Voorzitter van het bestuur van de YATA in 2014.

Het bestuur van de Jonge Atlantici bestond op 31 december 2013 uit:

- Rowinda **Appelman** (voorzitter)
- Marianne **Copier** (secretaris)
- Laura **Hof**
- Arnold **Hooiveld**
- Ciska **Schippers**
- Biejan Poor **Toulabi**
- Inez **Treffers**
- Larissa **Versloot**
- Remco **Zwetsloot**
- Wouter **van Zwieten**

Programma

In 2013 heeft Jonge Atlantici een zeer gevarieerd programma neergezet, zowel qua onderwerpen als wat de opzet van bijeenkomsten betreft. Er is geprobeerd de juiste balans te vinden tussen militaire en politieke onderwerpen en tussen Nederlandstalige en Engelstalige bijeenkomsten. Ook was er veel afwisseling in de opzet van de bijeenkomsten: van lezing en paneldiscussie tot excursie. Daarnaast zijn er dit jaar masterclasses geïntroduceerd, die zeer positief beoordeeld werden. Daarom zullen deze zeker een vervolg krijgen in 2014.

Tijdens de masterclasses van kapitein-ter-zee Niels Woudstra bogen de deelnemers zich over effectief beleid bij de Marine. De masterclass van majoor Oscar Zoetewij draaide om het aantal gevechtsvliegtuigen dat nodig is voor het uitvoeren van de kerntaken van de Nederlandse Luchtmacht. Door het interactieve karakter van de masterclasses worden de deelnemers flink aan het denken gezet, wat resulteert in nieuwe inzichten.

Niet alleen de bezuinigingen bij Defensie, maar ook de Amerikaanse politiek hield de gemoederen flink bezig. Naar aanleiding van de herverkiezing van president Barack Obama en de zogenoemde 'Asian pivot' organiseerde Jonge Atlantici enkele bijeenkomsten waarin de Verenigde Staten centraal stonden. Dat de interesse voor Amerika nog immer groot is blijkt wel uit het hoge aantal bezoekers aan deze bijeenkomsten.

Jonge Atlantici is zowel offline als online actief, wat bijdraagt aan de forumfunctie. De Facebookpagina telt bijvoorbeeld al meer dan 450 leden (en daar komen wekelijks nieuwe leden bij). Hier wordt discussie over actuele onderwerpen gestimuleerd. Alle leden van de Facebookpagina kunnen berichten plaatsen, waardoor de pagina goed weergeeft wat de leden bezighoudt. Dit gebruikt het bestuur van Jonge Atlantici weer bij het opstellen van de verschillende programma's.

De (bestuurs)leden van Jonge Atlantici zijn ook internationaal zeer actief geweest. Zo waren er verschillende bestuursleden aanwezig bij de Assemblies van YATA, de internationale koepelorganisatie. Ook namen er bestuursleden deel aan de seminars die plaatsvinden in de zomer en georganiseerd worden door zusterorganisaties, zoals het Portugese Atlantic Youth Seminar (PAYS). Deze deelname aan internationale evenementen zal in 2014 verder worden uitgebreid.

MASTERCLASS

Datum: **10 januari**
Onderwerp: Strategieën op zee (deel 1)
Spreker: **Niels Woudstra** (Koninklijke Marine; NLDA)
Locatie: Marine Etablissement KMA, Amsterdam
Deelnemers: 30 (leden van Jonge Atlantici en overige geïnteresseerden)

NIEUWJAARSBORREL

Datum: **17 januari**
Onderwerp: 'De oorlog van de toekomst' (cyberwarfare, UAVs, drones)
Spreker: **Frans Osinga** (hoogleraar Militair Operationele Wetenschappen, Nederlandse Defensie Academie)
Locatie: Café Dudok, Den Haag
Deelnemers: 25 (leden en netwerk van Jonge Atlantici)

YATA ASSEMBLEE

Datum: **3-5 februari**
Locatie: Rome
Deelnemers: namens Jonge Atlantici: Rowinda Appelman (voorzitter) en Marianne Copier (vicevoorzitter)

BIJEENKOMST

Datum: **5 februari**
Onderwerp: 'President Obama's Second Term: Domestic & Foreign Policy Outlook'
Spreker: **Susan MacManus** (University of South Florida)
Moderator: **Gerard van der Ree** (University College Utrecht)
I.s.m.: Amerikaanse ambassade, Den Haag
Locatie: Auditorium, University College Utrecht
Deelnemers: 100 (leden van Jonge Atlantici en overige geïnteresseerden)

BIJEENKOMST

Datum: **28 februari**
Onderwerp: Nederlandse inbreng bij de VN in New York, ervaringen op VN-missies (Libanon, Joegoslavië) en NAVO-missies (Irak en Afghanistan)
Spreker: **Rob Sondag** (voormalig militair adviseur, Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de VN)
Locatie: Marine Etablissement, Amsterdam
Deelnemers: 25 (leden van Jonge Atlantici en overige geïnteresseerden)

Jonge Atlantici | Netherlands Atlantic Youth

Leden van het bestuur van Jonge Atlantici. Van links naar rechts: Wouter van Zwieten, Ciska Schippers, Inez Treffers, Arnold Hooiveld, Marianne Copier, Rowinda Appelman, Biejan Poor Toulabi, Larissa Versloot, Matthieu Bouwense, Janneke Suiskind, Remco Zwetsloot en Gabriela Kouters. | Members of the Board of Netherlands Atlantic Youth. From left to right: Wouter van Zwieten, Ciska Schippers, Inez Treffers, Arnold Hooiveld, Marianne Copier, Rowinda Appelman, Biejan Poor Toulabi, Larissa Versloot, Matthieu Bouwense, Janneke Suiskind, Remco Zwetsloot and Gabriela Kouters.

Een aandachtig gehoor tijdens de bijeenkomst van Jonge Atlantici over Cyber Security op 13 november in Amsterdam | An attentive audience during the meeting of Netherlands Atlantic Youth on cyber security on 13 November in Amsterdam.

< Susan MacManus tijdens de bijeenkomst van Jonge Atlantici over de tweede termijn van president Obama op 5 februari in Utrecht | Susan MacManus during the meeting of Netherlands Atlantic Youth on President Obama's second term, on 5 February in Utrecht.

BIJEENKOMST

Datum: **4 april**
Onderwerp: Heroriëntatie Amerikaans buitenlands beleid en consequenties voor Europa
Sprekers: **Kees Homan** (Instituut Clingendael); **Ruth Oldenziel** (Amerikadeskundige); **Mathieu Segers** (Universiteit Utrecht); **Bartjan Wegter** (Ministerie van Buitenlandse Zaken)
Moderator: **Paul Brill** (*De Volkskrant*)
I.s.m.: Studievereniging Europese Studies (Universiteit van Amsterdam)
Locatie: CREA-theater, Amsterdam
Deelnemers: 50 (leden van Jong Atlantici en SES en overige geïnteresseerden)

BIJEENKOMST

Datum: **24 april**
Onderwerp: Veiligheid in het Arctisch gebied
Sprekers: **Niels Woudstra** (Koninklijke Marine; NLDA), **Giles Scott-Smith** (Universiteit Leiden)
I.s.m.: Studievereniging Internationale Betrekkingen (SIB)-Leiden
Locatie: Kamerlingh Onnes Gebouw, Universiteit Leiden
Deelnemers: 35 (leden van Jong Atlantici en SIB-Leiden, en overige geïnteresseerden)

BIJEENKOMST

Datum: **15 mei**
Onderwerp: Oorlog & Ethiek
Sprekers: **Désirée Verweij** (Radboud Universiteit Nijmegen; NLDA); **Isabelle Duyvesteyn** (Universiteit Utrecht; Universiteit Leiden)
Locatie: Drift 21, Utrecht
Deelnemers: 25 (leden van Jong Atlantici en overige geïnteresseerden)

EXCURSIE

Datum: **17 mei**
Onderwerp: Onderzeedienst
Locatie: Den Helder
Deelnemers: 22 leden van Jong Atlantici

MASTERCLASS

Datum: **5 juni**
Onderwerp: Masterclass Luchtmacht (militaire strategieën in de lucht)
Spreker: **Oscar Zoetewij** (Koninklijke Luchtmacht)
Locatie: Kantoor Atlantische Commissie, Den Haag
Deelnemers: 15 (leden van Jonge Atlantici en overige geïnteresseerden)

STUDIEBEZOEK NAVO-HOOFDKWARTIER

Datum: **28 juni**
Onderwerp: Recente ontwikkelingen binnen de NAVO
Sprekers: **Eric Povel** (Public Diplomacy Division); **Eimert Hornstra** (Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging); **Peter de Bruijn** (Nederlandse Permanente Militaire Vertegenwoordiging)
I.s.m.: NATO's Public Diplomacy Division
Locatie: Brussel
Deelnemers: 30 (studenten en *young professionals*)

BIJEENKOMST

Datum: **25 september**
Onderwerp: Relatie Duitsland-Frankrijk-EU
Sprekers: **Mathieu Segers** (Universiteit Utrecht); **Ton Nijhuis** (Duitsland Instituut Amsterdam)
Locatie: Kamerlingh Onnes Gebouw, Universiteit Leiden
Deelnemers: 25 (leden van Jonge Atlantici en overige geïnteresseerden)

MASTERCLASS

Datum: **8 oktober**
Onderwerp: Strategieën op zee (deel 2)
Spreker: **Niels Woudstra** (Koninklijke Marine, NLDA)
Locatie: Kantoor Atlantische Commissie, Den Haag
Deelnemers: 15 (leden van Jonge Atlantici en overige geïnteresseerden)

BIJEENKOMST

Datum: **21 oktober**
Onderwerp: Het belang van de Nederlandse krijgsmacht
Sprekers: **Sabine Mengelberg** (Nederlandse Defensie Academie); **Kees Homan** (Instituut Clingendael)
I.s.m.: ISMUS, studievereniging voor studenten politicologie
Locatie: Radboud Universiteit, Nijmegen
Deelnemers: 30 (leden van Jonge Atlantici, ISMUS en overige geïnteresseerden)

BIJEENKOMST

Datum: **13 november**
Onderwerp: Cyber Security
Sprekers: **Matthijs Veenendaal** (Ministerie van Veiligheid en Justitie), **Christian Prickaerts** (Fox-IT); **Paul Ducheine** (Nederlandse Defensieacademie)
Moderator: **Marianne van Leeuwen** (Universiteit van Amsterdam)
Locatie: P.C. Hoofthuis, Amsterdam
Deelnemers: 35 (leden van Jong Atlantici en overige geïnteresseerden)

BIJEENKOMST

Datum: **4 december**
Onderwerp: Amerika: leider van de wereld? Amerika's buitenlands beleid onder Obama
Sprekers: **Ruud Janssens** (Universiteit van Amsterdam), **Paul Brill** (columnist, *De Volkskrant*), **Meline Arakelian** (directie Noordelijk Halfrond, ministerie van Buitenlandse Zaken)
Moderator: **Beerd Beukenhorst** (Universiteit van Amsterdam)
Locatie: CREA-theater, Amsterdam
Deelnemers: 50 (leden van Jonge Atlantici en overige geïnteresseerden)

YATA ASSEMBLEE

Datum: **9-11 december**
Locatie: Brussel
Deelnemers: namens Jonge Atlantici: Rowinda Appelman (voorzitter), Marianne Copier (secretaris) en Arnold Hooiveld (bestuurslid)

Onderwijs

De Atlantische Onderwijscommissie (AOC) besteedt veel aandacht aan voorlichting geven over trans-Atlantische veiligheidsvraagstukken aan docenten en scholieren in de bovenbouw van het Voortgezet Onderwijs en het Hoger Beroepsonderwijs (HBO).

De onderwijscommissie organiseert conferenties, regionale (nascholings-) seminars en studiereizen voor docenten in het Voortgezet Onderwijs en het HBO. Docenten ontvangen voor hun deelname een nascholingsverklaring, mogelijk gemaakt door de samenwerking met docentenverenigingen.

Drie docentenverenigingen, te weten de Vereniging voor docenten Geschiedenis en staatsinrichting in Nederland (VGN), de Nederlandse Vereniging van Leraren Maatschappijleer (NVLM) en het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap (KNAG) zijn in de Onderwijscommissie vertegenwoordigd.

De Atlantische Onderwijscommissie heeft een onderwijsbestand van ruim 2.500 docenten en secties van scholen die op de hoogte worden gehouden van de verschillende activiteiten die worden georganiseerd. Daarnaast is er ook een digitaal adressenbestand van 800 docenten die via e-mail nieuws over de activiteiten ontvangen.

Ten slotte geeft de Commissie ook lesmateriaal uit. Op de website staan zogeheten 'websheets', online lesmodules met veel informatie over actuele internationale veiligheidsontwikkelingen. Leerlingen kunnen zelf door middel van individuele en groepsopdrachten met de onderwerpen aan de slag.

Onderwijscommissie

In 2013 was er één wijziging in de samenstelling van de Onderwijscommissie. In maart trad Jan Evert **Volders** (docent geschiedenis aan de Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle) toe tot de Commissie.

De Atlantische Onderwijscommissie bestond op 31 december 2013 uit:

- drs. H. (Hans) **Luyendijk**, voorzitter Rector, Dalton Den Haag
- dr. A. (Bram) **Boxhoorn**, secretaris Directeur, Atlantische Commissie

Leden van de Atlantische Onderwijscommissie. Van links naar rechts: Robert de Oude, Tanja Groenendijk-de Vos, Trudy Elsenaar-Tijsze, Hans Luyendijk, Jac Kriens en Theo Hoebink / Members of the Atlantic Education Committee. From left to right: Robert de Oude, Tanja Groenendijk-de Vos, Trudy Elsenaar-Tijsze, Hans Luyendijk, Jac Kriens and Theo Hoebink.

Een drukbezochte werkgroep tijdens de Atlantische Onderwijsconferentie op 6 maart in Utrecht / A well-attended workshop during the Atlantic Education Conference on 6 March in Utrecht.

- mevrouw A-M. (Anne-Marit) **Dannijs**
Hogeschooldocent maatschappijleer, Instituut voor Lerarenopleidingen, Hogeschool Rotterdam
- mevrouw T. (Trudy) **Elsenaar-Tijsze**
Oud-voorzitter Centrale Directie Openbaar Onderwijs Zaanstad; oud-voorzitter, KNAG
- Mevrouw T. (Tanja) **Groenendijk-de Vos** MA
Th. (Theo) **Hoebink**
Oud-docent aardrijkskunde, Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur (KSE)
- drs. J.D.S. (Jacques) **Kriens**
Vertegenwoordiger namens de NVLM; oud-docent maatschappijleer, De Nassau Scholengemeenschap, Breda
- P. (Paul) **Lemmens**
Vertegenwoordiger namens de VGN; docent geschiedenis, De Nassau Scholengemeenschap, Breda
- W.F. (Frederik) **Oorschot**
Vertegenwoordiger namens het KNAG; docent aardrijkskunde, NSG Groenewoud, Nijmegen
- drs. R. (Robert) **de Oude**
Docent geschiedenis en maatschappijleer, Walburgcollege, Zwijndrecht; lid commissie bovenbouw HAVO-VWO, VGN
- J. (Jos) **Rozenbeek**
- S.J. (Sietze) **van der Vinne**
Docent lerarenopleiding Aardrijkskunde, Christelijke Hogeschool Windesheim, Zwolle
- drs. J.E. (Jan Evert) **Volders**
Docent lerarenopleiding Geschiedenis, Christelijke Hogeschool Windesheim, Zwolle

elkaar, en bespraken ze het thema waarover hun PWS zou gaan. Er volgden nog twee bijeenkomsten (in september en november) waarbij de vorderingen en de diverse obstakels werden besproken. De leerlingen werden op hun beurt geïnformeerd over het vinden van geschikte bronnen, het gebruik van en het verwijzen naar die bronnen, en andere zaken. In januari 2014 rondde zeven van de acht koppels het project af. Vier profielwerkstukken kregen het predicaat 'excellent'. Tijdens de jaarlijkse onderwijsconferentie in februari 2014 werd het winnende koppel bekend gemaakt. Het project stond onder leiding van Theo Hoebink (bestuurslid) en Janneke Suiskind (Projectmanager Onderwijs).

De studiereis kreeg er in 2013 een nieuwe bestemming bij. Naast New York gingen de deelnemende docenten ook naar Boston. Het thema van de reis was 'Excellent Onderwijs & Amerikaanse Geschiedenis'. In Boston bracht de groep van zestien docenten plus begeleiders onder meer een bezoek aan twee excellente *public schools* en aan de excellente universiteiten Harvard en het Massachusetts Institute of Technology (MIT). Ook wandelde de groep langs het Freedom Trail, waarbij iedere deelnemer ter plaatse een presentatie over één van de *sites* gaf. Het programma werd vervolgd in New York waar een bezoek aan de New York Historical Society en Ground Zero werd gebracht. De deelnemers liepen langs de High Line en ze kregen een historische rondleiding door Zuid-Manhattan onder leiding van Heleen Westerhuijs.

ATLANTISCHE ONDERWIJSCONFERENTIE

- Datum: **6 maart**
- Onderwerp: De eeuw van Azië? De opkomst van China, India en Zuidoost-Azië en de gevolgen voor het 'Westen'
- Sprekers: **Wouter van Straten** (Avans Hogeschool); **Gertjan Dijkink** (Universiteit van Amsterdam); **David Henley** (Universiteit Leiden); **Henk Schulte Nordholt** (Vrije Universiteit; KITLV, Leiden); **Ilse Akkermans** (journalist en schrijfster); **Trudy Elsenaar-Tijsze** (Atlantische Onderwijscommissie); **Theo Hoebink** (Atlantische Onderwijscommissie, KS Etten-Leur); **Mieke Steenbruggen** (Hogeschool Rotterdam); **Tom Wils** (Hogeschool van Rotterdam; Fontys Hogescholen); **Hanneke Maasland** (Hogeschool van Rotterdam); **Niels Woudstra** (NLDA); **Marieke Bloembergen** (KITLV, Leiden)
- Moderator: **Hans Luyendijk** (voorzitter Atlantische

Programma

In 2013 organiseerde de Atlantische Commissie op 6 maart de jaarlijkse Atlantische Onderwijsconferentie in Utrecht. Het thema was dit keer 'De eeuw van Azië?' en dit bleek een populair thema te zijn. Al een maand voor de conferentie was het maximale aantal deelnemers bereikt. In het voorjaar, op 18 april, organiseerde de Onderwijscommissie voor de derde maal op rij een regionaal onderwijsseminar in Zwolle, met als partners de Christelijke Hogeschool Windesheim en de NHL Hogeschool. Ook hier kwamen veel geïnteresseerde studenten en docenten op af om te worden bijgeschoold over het thema 'Actuele ontwikkelingen in het Midden-Oosten'.

In juni startte de AOC met een nieuw project waarbij acht koppels (in totaal zeventien leerlingen) van vijf verschillende middelbare scholen de mogelijkheid kregen een excellent profielwerkstuk (PWS) over internationale vrede en veiligheid te schrijven. Tijdens de startbijeenkomst in juni maakten de leerlingen kennis met de AOC en met

Onderwijscommissie)
 Locatie: Academiegebouw, Universiteit Utrecht
 Deelnemers: 125 (docenten (in opleiding) aardrijkskunde, geschiedenis en maatschappijleer uit het voortgezet onderwijs en overige belangstellenden)

SEMINAR

Datum: **18 april**
 Onderwerp: Op weg naar een nieuw Midden-Oosten? Twee jaar na het begin van de Arabische Lente
 Sprekers: **Paul Aarts** (Universiteit van Amsterdam); **Lily Sprangers** (Turkije Instituut); **Halim El Madkouri** (FORUM); **Peyman Jafari** (Universiteit van Amsterdam); **Marianne van Leeuwen** (Universiteit van Amsterdam)
 Moderator: **Hans Luyendijk** (voorzitter Atlantische Onderwijscommissie)
 I.s.m.: Hogeschool Windesheim, NHL Hogeschool Leeuwarden
 Locatie: Nieuwe Buitensociëteit, Zwolle
 Deelnemers: 100 (docenten aardrijkskunde, geschiedenis en maatschappijleer uit het voortgezet onderwijs; docenten en studenten aardrijkskunde, geschiedenis en maatschappijleer aan lerarenopleidingen; overige geïnteresseerden)

PROFIELWERKSTUKKENPROJECT

Datum: **20 juni**
 Onderwerp: Startbijeenkomst PWS-project in het kader van excellent onderwijs (kennismaking, informatieverschaffing)
 Locatie: Kantoor Atlantische Commissie, Den Haag
 Deelnemers: 17 geselecteerde leerlingen van Dalton Den Haag, Erasmiaans Gymnasium, CSG Het Noordik, KSE, Walburg College

VOORBEREIDINGSBIJENKOMST STUDIEREIS BOSTON/NEW YORK

Datum: **12 september**
 Onderwerp: Kennismaking, inleidende lezingen en verscaffing reisinformatie
 Sprekers: **Anita Wuestman** (ECHA-specialist in Gifted Education); **Tara Cummins** (Amerikaans Consulaat, Amsterdam)
 Locatie: Vergadercentrum Vredenburg 19, Utrecht
 Deelnemers: 17 (deelnemers studiereis)

PROFIELWERKSTUKKENPROJECT

Datum: **26 september**
 Onderwerp: Tweede bijeenkomst PWS-project (presentatie vraagstelling, feedback)
 Locatie: Kantoor Atlantische Commissie, Den Haag
 Deelnemers: 17 leerlingen van Dalton Den Haag, Erasmiaans Gymnasium, CSG Het Noordik, KSE, Walburg College

STUDIEREIS

Datum: 16-23 oktober
 Onderwerp: Excellent onderwijs & Amerikaanse geschiedenis
 Sprekers: o.a. **Katherine Merseth** (Harvard Graduate School of Education); **William Uricchio** (Comparative Media Studies Program, MIT); **Charles Perry** (Institute for Foreign Policy Analysis); **Valerie Paley** (New York Historical Society); **Heleen Westerhuijs** (onafhankelijk wetenschapper en auteur)
 Bestemming: Boston en New York
 Deelnemers: 16 docenten maatschappijleer, geschiedenis en aardrijkskunde uit het voortgezet onderwijs; namens de Atlantische Commissie: Janneke Suiskind (onderwijsmedewerker); Sietze van der Vinne (lid Atlantische Onderwijscommissie) en Bram Boxhoorn (directeur)

PROFIELWERKSTUKKENPROJECT

Datum: **21 november**
 Onderwerp: Derde bijeenkomst PWS-project (presentatie resultaten PWS, feedback)
 Locatie: Kantoor Atlantische Commissie, Den Haag
 Deelnemers: 17 leerlingen van Dalton Den Haag, Erasmiaans Gymnasium, CSG Het Noordik, KSE, Walburg College

COLLEGE

Datum: **25 november**
 Onderwerp: Internationale (geopolitieke) conflicten van 1945 tot heden
 Spreker: **Theo Hoebink** (lid Atlantische Onderwijscommissie)
 Locatie: Fontys Hogeschool, Tilburg
 Deelnemers: 19 studenten journalistiek

Publicaties

Bestuurslid Theo Hoebink gaf in 2013 een vervolg aan de workshop over Robert Kaplan die hij samen met Trudy Elsenaar gaf tijdens de Atlantische Onderwijsconferentie op 6 maart. Allereerst schreven beide een artikel in *Geografie* (het vakblad van het KNAG) getiteld 'De wraak van geografie op school' over de toepassing van het gedachtegoed van Kaplan in de klas. Tevens ontwikkelde hij naar aanleiding van een artikel van Kaplan een online lesmodule over de conflicterende en overlappende territoriale claims van kuststaten in de Zuid-Chinese Zee.

Deze lesmodule is bedoeld voor leerlingen uit de bovenbouw van het VWO en het HBO en bestaat uit een inleidende PowerPointpresentatie (voor de docent), een inleidend artikel over de situatie rond de Zuid-Chinese Zee, zes landenprofielen van de kuststaten plus de Verenigde Staten, en een afsluitend artikel van Robert Kaplan uit *Foreign Policy* getiteld 'The South China Sea is the Future of Conflict'. Het doel van module is om leerlingen te informeren over een belangrijke internationale veiligheidskwestie, en hen actief na te laten denken over mogelijke oplossingen. De diverse onderdelen van de lesmodule zijn gratis te downloaden op de website van de Atlantische Commissie. De docentenhandleiding wordt op aanvraag verstrekt.

Ten slotte werd er in 2013 gewerkt aan updates van twee digitale websheets van de AOC. Het websheet over de NAVO verscheen in oktober. Dat over de EU en Europese Veiligheid verschijnt in de eerste helft van 2014.

ARTIKEL

Datum: **mei**
 Onderwerp: 'De wraak van geografie op school' in *Geografie*
 Auteurs: Trudy Elsenaar en Theo Hoebink
 Oplage: 3.300

WEBSHEET

Onderwerp: **NAVO** (bijgewerkte versie - inclusief docentenhandleiding)
 Verschenen: oktober

LESMODULE

Onderwerp: **Territoriale conflicten in de Zuid-Chinese Zee** (inclusief docentenhandleiding)
 Verschenen: november

Publieksbijeenkomsten

De openbare bijeenkomsten zijn bedoeld om verschillende belangrijke doelgroepen van de Atlantische Commissie (begunstigers, studenten, politici, journalisten, wetenschappers, beleidsambtenaren, leden van het *corps diplomatique*) voor te lichten over actuele thema's uit de nationale en internationale politieke betrekkingen. Daartoe worden een of meerdere sprekers uitgenodigd die hun licht laten schijnen over het onderwerp. Na de inleidingen gaan de sprekers met elkaar, de moderator en met de zaal in discussie.

In 2013 werden negen publieksbijeenkomsten georganiseerd die door in totaal 660 belangstellenden werd bezocht. Twee bijeenkomsten hadden de NAVO als onderwerp en twee de trans-Atlantische betrekkingen. Daarnaast waren er bijeenkomsten over de Verenigde Staten, Defensie, de Balkan, Duitsland en China. Van zeven bijeenkomsten werden video-opnames gemaakt die terug te zien zijn op de website.

Programma

PUBLIEKSBIJENKOMST

Datum: **22 januari**
 Onderwerp: De driehoeksrelatie Verenigde Staten – Europa – China
 Sprekers: **Henk Schulte Nordholt** (China-expert); **Fokke Obbema** (correspondent EU/China, *De Volkskrant*); **Ruth Oldenziel** (Amerika-deskundige)
 Moderator: **Dirk Jan van den Berg** (voorzitter Atlantische Commissie)
 Locatie: Perscentrum Nieuwspoor, Den Haag
 Deelnemers: 80 (begunstigers, universitair docenten en studenten, journalisten, politici, vertegenwoordigers van de ministeries van Buitenlandse Zaken en van Defensie, leden van het *corps diplomatique* en overige belangstellenden)

PUBLIEKSBIJENKOMST

Datum: **21 maart**
 Onderwerp: 'Rebalancing the Transatlantic Partnership'
 Spreker: **Dan Hamilton** (Center for Transatlantic Studies, Paul H. Nitze School of Advanced International Studies, Johns Hopkins University)
 Moderator: **Robert van de Roer** (diplomatiek expert)
 Locatie: Pulchri Studio, Den Haag

Amerikaanse sprekers tijdens publieksbijeenkomsten / American speakers at public meetings

Walter Russell Mead en Maarten Huygen (moderator) tijdens de bijeenkomst over 'Europe and the United States in a Changing World' op 11 juni in Den Haag. | *Walter Russell Mead and Maarten Huygen (moderator) during the meeting on 'Europe and the United States in a Changing World' on 11 June in The Hague.*

Dan Hamilton tijdens de bijeenkomst over 'Rebalancing the Transatlantic Partnership' op 21 maart in Den Haag | *Dan Hamilton during the meeting on 'Rebalancing the Transatlantic Partnership' on 21 March in The Hague.*

Grote publieke belangstelling bij het interview van Eelco Bosch van Rosenthal (l) met Roger Simon over de politieke situatie in de VS op 5 november in Amsterdam | *A large audience during the interview by Eelco Bosch van Rosenthal (l) with Roger Simon on the political situation in the US, on 5 November in Amsterdam.*

Deelnemers: 50 (begunstigers, universitair docenten en studenten, journalisten, politici, vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie, leden van het *corps diplomatique* en overige belangstellenden)

INTERNATIONAAL SEMINAR

Datum: **22 maart**
Onderwerp: 'NATO's Asian Partnerships: What Role for NATO in a Changing Security Environment?'
Sprekers: **Dan Hamilton** (Center for Transatlantic Relations, Paul H. Nitze School of Advanced International Studies, Johns Hopkins University); **Sten Rynning** (Political Science, University of Southern Denmark); **Julian Lindley French** (strategisch analist); **Stefanie Babst** (Strategic Analysis Capability, Emerging Security Challenges Division, NATO)
Moderator: **Marianne van Leeuwen** (Universiteit van Amsterdam)
Locatie: Perscentrum Nieuwspoor, Den Haag
Deelnemers: 40 (begunstigers, universitair docenten en studenten, journalisten, politici, vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie, leden van het *corps diplomatique* en overige belangstellenden)

PUBLIEKSBIJEENKOMST

Datum: **11 juni**
Onderwerp: 'Europe and the United States in a Changing World'
Spreker: **Walter Russell Mead** (Bard College, Annandale NY; *The American Interest*)
Moderator: **Maarten Huygen** (*NRC Handelsblad*)
Locatie: Koninklijke Schouwburg, Den Haag
Deelnemers: 70 (begunstigers, universitair docenten en studenten, journalisten, politici, vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie, leden van het *corps diplomatique* en overige belangstellenden)

INTERNATIONAAL SEMINAR

Datum: **1 juli**
Onderwerp: 'Support in Society for the Armed Forces: Perspectives from North America and Europe'

Sprekers: **Christian Leuprecht** (Royal Military College of Canada); **Peter Viggo Jakobsen** (Royal Danish Defence College); **Paul Cornish** (University of Exeter); **Jan Techau** (Carnegie Europe); **Jan van der Meulen** (Universiteit Leiden)
Moderator: **Alexander Moens** (Simon Fraser University, Burnaby, Canada)
Locatie: Perscentrum Nieuwspoor, Den Haag
Deelnemers: 60 (begunstigers, universitair docenten en studenten, journalisten, politici, vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie, leden van het *corps diplomatique* en overige belangstellenden)

INTERNATIONAAL SEMINAR

Datum: **9 september**
Onderwerp: 'Europe's Only Superpower? Germany's International Role on the Eve of the National Elections'
Sprekers: **Ruprecht Polenz** (lid van de Bundestag – CDU); **Günter Gloser** (lid van de Bundestag – SPD); **Paul Scheffer** (publicist; Universiteit Tilburg; bestuurslid Atlantische Commissie); **François Heisbourg** (International Institute for Strategic Studies, Londen); **Gunther Hellmann** (Goethe Universiteit, Frankfurt); **Henning Riecke** (DGAP)
Moderators: **Jaap de Zwaan** (Erasmus Universiteit); **Norbert Both** (Shell; bestuurslid Atlantische Commissie)
I.s.m.: Duitsland Instituut Amsterdam
Locatie: Perscentrum Nieuwspoor, Den Haag
Deelnemers: 100 (begunstigers, universitair docenten en studenten, journalisten, politici, vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie, leden van het *corps diplomatique* en overige belangstellenden)

INTERNATIONAAL SEMINAR

Datum: **30 september**
Onderwerp: 'Integration of the Western Balkans into EU and NATO'
Sprekers: **Dejan Jovic** (politiek analist voor de president van Kroatië); **Radomir Licina** (journalist); **Lada Sadikovic** (Universiteit van Sarajevo); **Stella Ronner-Grubacic** (Nederlands ambassadeur in Kroatië); **Joost Korte** (Europese Commissie,

Brussel); **Barbora Maronkova** (Public Diplomacy Division, NAVO)
Moderator: **Robert van de Roer** (diplomatiek expert)
Locatie: Sociëteit De Witte, Den Haag
Deelnemers: 90 (begunstigers, universitair docenten en studenten, journalisten, politici, vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie, leden van het *corps diplomatique* en overige belangstellenden)

PUBLIEKSBIJEENKOMST

Datum: **5 november**
Onderwerp: Politieke situatie in de VS een jaar na de verkiezingen
Spreker: **Roger Simon** (Chief Political Columnist, *Politico*)
Moderator: **Eelco Bosch van Rosenthal** (journalist)
I.s.m.: Campagnebureau BKB
Locatie: De Melkweg, Amsterdam
Deelnemers: 120 (begunstigers, universitair docenten, journalisten, studenten en overige belangstellenden)

SEMINAR

Datum: **12 december**
Onderwerp: 'NATO's Capability Challenges under Economic Austerity'
Sprekers: **Freek Meulman** (Permanent Militair Vertegenwoordiger van Nederland bij de NAVO en het EU Militair Comité, 2010-2013); **John Hulsman** (John C. Hulsman Enterprises)
Moderator: **Bram Boxhoorn** (directeur Atlantische Commissie)
I.s.m.: NDC Anciens
Locatie: Koninklijke Militaire Academie, Breda
Deelnemers: 50 (begunstigers, universitair docenten en studenten, journalisten, vertegenwoordigers van de Ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie, leden van NDC Anciens en overige belangstellenden)

Studiebezoeken NAVO

De Atlantische Commissie organiseert jaarlijks enkele studiebezoeken aan het NAVO-hoofdkwartier voor specifieke doelgroepen. Zij worden tijdens een werkdiner en een dagprogramma op de hoogte gebracht van de jongste ontwikkelingen binnen de verdragsorganisatie door leden van de Internationale Staf en medewerkers van diverse permanente vertegenwoordigingen. In 2013 werden vier van dergelijke bezoeken georganiseerd, in samenwerking met NATO's Public Diplomacy Division.

Programma

STUDIEBEZOEK NAVO-HOOFDKWARTIER

Datum: **24 mei**
Onderwerp: Recente ontwikkelingen binnen de NAVO
Sprekers: o.a. **Eric Povel** (Public Diplomacy Division); **Andrew Budd** (Defence Policy and Planning Division); **Petr Lunak** (Public Diplomacy Division); **Frank Majoor** (Permanent Vertegenwoordiger van Nederland); **Nick Williams** (Operations Division)
I.s.m.: NATO's Public Diplomacy Division
Locatie: Brussel
Deelnemers: 8 journalisten van Nederlandse schrijvende en audiovisuele pers

STUDIEBEZOEK NAVO-HOOFDKWARTIER

Datum: **28 juni**
Onderwerp: Recente ontwikkelingen binnen de NAVO
Sprekers: **Eric Povel** (Public Diplomacy Division); **Eimert Hornstra** (Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging); **Peter de Bruijn** (Nederlandse Permanente Militaire Vertegenwoordiging)
I.s.m.: NATO's Public Diplomacy Division
Locatie: Brussel
Deelnemers: 30 (studenten, stagiairs en young professionals)

STUDIEBEZOEK NAVO-HOOFDKWARTIER

Datum: 11 oktober
Onderwerp: Recente ontwikkelingen binnen de NAVO
Sprekers: o.a. **Eric Povel** (Public Diplomacy Division); **Timo Koster** (Defence Policy and Planning Division); **Jon Hill** (Operations Division); **Erica Schouten** (Plaatsvervangend Permanent Vertegenwoordiger van Nederland); **Petr Lunak** (Public Diplomacy Division)

I.s.m.: NATO's Public Diplomacy Division
Locatie: Brussel
Deelnemers: 10 parlementair medewerkers

STUDIEBEZOEK NAVO-HOOFDKWARTIER

Datum: **22 november**
Onderwerp: Recente ontwikkelingen binnen de NAVO
Sprekers: o.a. **Eric Povel** (Public Diplomacy Division); **Nick Williams** (Operations Division); **Timo Koster** (Defence Policy and Planning Division); **Petr Lunak** (Public Diplomacy Division); **Erica Schouten** (Plaatsvervangend Permanent Vertegenwoordiger van Nederland)
I.s.m.: NATO's Public Diplomacy Division
Locatie: Brussel
Deelnemers: 9 medewerkers van universiteiten en onderzoeksinstituten

Overige programma's

Atlantic Treaty Association

De Atlantische Commissie is lid van de Atlantic Treaty Association (ATA), de netwerkorganisatie van alle Atlantische Commissies in de wereld. Twee maal per jaar organiseert de ATA een vergadering voor al haar leden. De directeur bezoekt jaarlijks beide bijeenkomsten, soms vergezeld door een of meer bestuursleden. Ook Jonge Atlantici heeft een internationale moederorganisatie: de Youth Atlantic Treaty Association (YATA).

ATA ASSEMBLEE

Datum: **3-5 februari**
Locatie: Rome
Deelnemers: namens de Atlantische Commissie: Frank van den Heuvel (secretaris) en Bram Boxhoorn (directeur)

ATA ASSEMBLEE

Datum: **9-11 december**
Locatie: Brussel
Deelnemers: namens de Atlantische Commissie: Bram Boxhoorn (directeur)

German Marshall Fund

Elk jaar organiseert de Atlantische Commissie het Nederlandse programma voor een groep *fellows* van het American Marshall Memorial Fellowship Program die een reis door Europa maken. Het Marshall Memorial Fellowship is een programma van het German Marshall Fund of the United States (GMF).

In 2013 hadden de *fellows* gesprekken over onder andere het integratiedebat in Nederland, het Nederlandse politieke landschap en grote stedenproblematiek. Ook spraken zij met de auteurs van *Slaven in de polder* en bezochten het Internationaal Strafhof, de Tweede Kamer en een boerderij in Flevoland.

PROGRAMMA VOOR AMERIKAANSE FELLOWS

Datum: **13-18 maart**
Sprekers: o.a. **Semra Çelebi** en **Antje van Amsterdam** (Gemeente Amsterdam); **Mark Beunderman** (*NRC Handelsblad*); **Martijn Roessingh** en **Perdiep Ramesar** (*Trouw*); **Pieter Berkhout** en **Paul den Edel** (Gemeente Amsterdam); **Anton Steynbert** en **Florence Darques Lane** (International Criminal Court); **Pieter Duisenberg** (Tweede Kamer, VVD); **Marianne van Leeuwen** (Universiteit van Amsterdam)
I.s.m.: German Marshall Fund (Washington DC)
Locaties: Amsterdam, Den Haag, Flevoland
Deelnemers: 5 fellows van het American Marshall Memorial Fund

Atlantisch Perspectief

Atlantisch Perspectief (AP) is het tijdschrift van de Atlantische Commissie. Het blad verschijnt acht maal per jaar en bevat opinieartikelen, analyses en columns over (actuele) ontwikkelingen op het gebied van de internationale betrekkingen en veiligheidspolitiek. Op de website zijn alle artikelen die zijn verschenen tussen 1991 en 2013 gratis te raadplegen en doorzoekbaar op auteur en titel. *Atlantisch Perspectief* is sinds 2012 digitaal verkrijgbaar via een app voor iPad en iPhone.

Redactie

De redactie van *Atlantisch Perspectief* bestaat uit een eindredacteur, een Redactionele Adviesraad en een Internationale Adviesraad. De redactie onderging in 2013 geen wijzigingen.

De redactie van *Atlantisch Perspectief* was op 31 december 2013 als volgt samengesteld:

Eindredacteur

- M. (Maarten) **Katsman** MA

Adviesraad

- dr. A. (Bram) **Boxhoorn**, voorzitter
Directeur, Atlantische Commissie
- drs. N.T.J. (Niklaas) **Hoekstra**, senior redacteur
Hoofd Secretariaat, Atlantische Commissie
- genmaj marns b.d. mr. drs. C. (Kees) **Homan**
Senior Research Associate, Instituut Clingendael, Den Haag
- J. (Joris) **Janssen Lok**
Thales Nederland BV
- prof. dr. R.V.A. (Ruud) **Janssens**
Hoogleraar Amerikanistiek, Universiteit van Amsterdam
- prof. dr. W. (Wim) **Klinkert**
Universitair hoofddocent Militaire Geschiedenis,
Nederlandse Defensie Academie; Hoogleraar Militaire
Geschiedenis, Universiteit van Amsterdam
- drs. J.M.D. (Hans) **van Leeuwe**
Hoofddirectie Algemeen Beleid, Ministerie van Defensie

- prof. dr. M. (Marianne) **van Leeuwen**
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
bijzonder hoogleraar Moderne Trans-Atlantische
Betrekkingen, Universiteit van Amsterdam
- drs. R. (Rik) **van der Linden**
Senior Adviseur Ondernemersondersteuning, Kamer van
Koophandel, Rotterdam
- drs. A.J. (Anselm) **van der Peet**
Wetenschappelijk medewerker, Nederlands Instituut voor
Militaire Historie, Den Haag
- dr. S.J.G. (Sebastian) **Reyn**
Ministerie van Defensie
- drs. A.P. (Auke) **Venema**
Directeur Internationale Aangelegenheden en Operaties,
Hoofddirectie Algemene Beleidszaken, Ministerie van
Defensie

Internationale Adviesraad

- Dr. Hans **Binnendijk**
Senior Fellow, Center for Transatlantic Relations, Paul H.
Nitze School of Advanced International Studies, Johns
Hopkins University, Washington D.C.
- Dr. Ann-Sofie **Dahl**
Associate Professor and Senior Research Fellow, Center
for Military Studies, Copenhagen; Adjunct Fellow, Center
for Strategic and International Studies, Washington D.C.
- Marten **van Heuven**
Senior Consultant, RAND Corporation, Washington D.C.
- Prof. dr. Jan Willem **Honig**
Senior Lecturer, Department of War Studies, King's
College, Londen
- Prof. dr. Margarita **Mathiopoulos**
Chief Executive Officer, EAG European Advisory Group,
Berlijn
- Prof. dr. Alexander **Moens**
Professor of International Relations, Simon Fraser
University, Burnaby (BC), Canada
- Dr. Henning **Riecke**
Head, Transatlantic Relations Program, Deutsche
Gesellschaft für Auswärtige Politik, Berlijn
- Stanley **Sloan**
Visiting scholar, Rohatyn Center for International Affairs,
Middlebury College (VT), Verenigde Staten

Artikelen

Nadat 2012 voor een groot deel in het teken stond van de Amerikaanse presidentsverkiezingen, richtte het tijdschrift zich in 2013 meer op Europa en andere regio's. Binnen Europa lag de nadruk op de grote landen: Duitse verkiezingen in september, Frans defensiebeleid na één jaar onder president Hollande, en Brits-Nederlandse en Frans-Nederlandse defensiesamenwerking. Buiten Europa was het conflict in Syrië een voor de hand liggend onderwerp. *Atlantisch Perspectief* richt zich hoofdzakelijk op veiligheidsvraagstukken, maar in 2013 werden ook enkele onderwerpen uitgelicht die op een andere manier belangrijk zijn voor de trans-Atlantische betrekkingen. Het beoogde vrijhandelsverdrag tussen de EU en de VS – Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) – is hier een goed voorbeeld van. Hoewel het vooral een economisch vraagstuk is, kan TTIP een belangrijke bijdrage leveren aan de versteviging van de trans-Atlantische relatie in het algemeen.

Atlantisch Perspectief bevat regelmatig een katern dat bestaat uit twee of meer artikelen over één thema, zodat dat thema vanuit diverse disciplines en invalshoeken kan worden behandeld. Dergelijke katernen bieden ook de mogelijkheid om tegenover elkaar staande opiniestukken tegelijkertijd te plaatsen en de lezer een goed geïnformeerd oordeel te laten vormen. De vraag of het Westen wel of niet moet ingrijpen in Syrië, geplaatst in *Atlantisch Perspectief* nr. 5, is een goed voorbeeld van zo'n opiniekatern.

Tot slot is de Internationale Adviesraad actiever betrokken geraakt bij het tijdschrift. Sinds medio 2013 draagt elk lid met een (kort) artikel bij aan een editie, en besteedt aandacht aan ontwikkelingen in zijn/haar land of op het gebied van zijn/haar specifieke expertise. Tegelijkertijd is de trend van voorgaande jaren doorgezet dat er vaker buitenlandse auteurs bijdragen leveren aan het tijdschrift. *Atlantisch Perspectief* blijft een hoofdzakelijk Nederlands tijdschrift, gericht op thema's die belangrijk zijn voor het Nederlandse defensie- en veiligheidsbeleid, maar de benadering vanuit een internationaal perspectief vormt een goede aanvulling op de onderwerpen en vergroot het aantal deskundigen dat een bijdrage kan leveren aan het tijdschrift.

Alle artikelen die in 2013 in *Atlantisch Perspectief* zijn verschenen, zijn na te lezen op de website:
www.atlantischecommissie.nl/media/archief-ap/

Verschenen: 8x
Oplage: 1.200 ex.

Overige publicaties

JAARVERSLAG

Verschenen: mei 2013
Oplage: 500

Op de website staat een overzicht van alle publicaties die de Atlantische Commissie in de afgelopen jaren heeft uitgegeven.

Opiniepeiling

In juni liet de Atlantische Commissie een opiniepeiling uitvoeren door onderzoeksbureau TNS NIPO over de positie van Defensie in het speelveld van internationale samenwerking, militaire interventies en bezuinigingen. Uit de enquête bleek onder andere dat er weinig draagvlak is voor verdere bezuinigingen op Defensie, maar evenmin veel uitgiften aan militaire schepen en vliegtuigen. Nederlanders steunen internationale militaire samenwerking in de vorm van taakverdeling, zelfs als dat ten koste gaat van de nationale onafhankelijkheid.

Belangrijke uitkomsten van het onderzoek waren:

- 64% van de bevolking vindt dat Defensie zich in ieder geval moet richten op de nationale verdediging en het verlenen van bijstand bij nationale veiligheidstaken (58%). Iets minder dan de helft van de bevolking ziet bijdragen aan internationale vredesmissies en interventies als kerntaak.
- Nederlanders vinden het belangrijker dat Defensie zich inzet voor veiligheid en verdediging (nationaal en internationaal) dan dat Defensie zich preventief inzet voor vrede door de internationale rechtsorde te bevorderen. Ondervraagden vinden dat Nederland zich niet moet inlaten met militaire interventies als de kans groot is dat dit niets aan de internationale vrede en veiligheid zal toevoegen.
- De prestaties van Nederlandse militairen worden gemiddeld met een 7,1 beoordeeld. Defensie als organisatie scoort een 6,5. CDA-stemmers zijn het meest positief; SP-stemmers het meest negatief.
- Ongeveer de helft van de Nederlanders vindt de huidige budgettering van Defensie precies goed. Wanneer bezuinigingen in euro's worden voorgelegd (in plaats van in percentages van het BNP) is er net iets meer draagvlak om de budgetten van Defensie te verhogen, en minder draagvlak voor bezuinigingen.

- 46% van de bevolking is het niet eens met meer investeringen in militaire vliegtuigen. 41% wil niet meer investeren in militaire schepen. 36% wil wel investeren in moderne elektronische apparatuur.
- 46% van de ondervraagden vindt het een goede ontwikkeling dat landen zich militair specialiseren en meer gaan samenwerken. Slechts 17% is hier tegen. Nederland dient vooral aansluiting te zoeken bij de Benelux-landen en Duitsland.
- 60% van de ondervraagden denkt dat Nederland redelijk tot goed in staat is om internationale afspraken na te komen, zelfs als er op Defensie wordt bezuinigd.

Website

Op de website van de Atlantische Commissie (www.atlcom.nl of www.atlantischecommissie.nl) staat informatie over de organisatie, doelstellingen en de vele activiteiten van de Atlantische Commissie, de Atlantische Onderwijscommissie en Jonge Atlantici.

Veel publicaties kunnen *online* worden ingezien, en scholieren kunnen werken met de verschillende websheets. Via de site kunnen geïnteresseerden zich ook aanmelden voor programma's van de Atlantische Commissie, en (video)verslagen bekijken van afgelopen bijeenkomsten.

In 2013 werd de site 20.202 keer bezocht en werden 63.660 pagina's bekeken.

Sociale media

De Atlantische Commissie en Jonge Atlantici zijn actief op Facebook en Twitter. De sociale media worden ingezet voor het vergroten van de naamsbekendheid van zowel de Atlantische Commissie als Jonge Atlantici. Daarnaast worden de 'volgers' via deze nieuwe media op de hoogte gehouden van de activiteiten die worden georganiseerd, en de publicaties die verschijnen.

De Facebookpagina van de Atlantische Commissie had op 31 december 2013 155 'likes', en die van Jonge Atlantici 518. Er werd in 2013 94 keer een bericht gepost.

Het aantal volgers op Twitter was op 31 december 2013 224. Er werden in 2013 213 tweets verzonden.

Mediaoptredens, lezingen en publicaties directeur

CURSUS

Datum: **4 april**
 Titel: Geschiedenis van de Atlantische betrekkingen 1800-1989
 Locatie: Universiteit Tilburg
 Deelnemers: 40

RADIOCOMMENTAAR

Datum: **5 september**
 Onderwerp: Amerikaans-Russische betrekkingen en de situatie in Syrië
 Programma: De Gids.FM (Radio 1)

RADIOCOMMENTAAR

Datum: **8 oktober**
 Onderwerp: Obama en Amerikaans buitenlands beleid
 Programma: De Gids.FM (Radio 1)

ARTIKELEN

- 'Heeft de NAVO toekomst?', in: *Liberaal Reveil*, maart 2013 (1), pp. 16-20.
- Recensies in de boekenrubriek 'Internationale Verhoudingen' *Geschiedenis Magazine* nr. 3 (april/mei 2013, jrg. 48), pp. 59-60.
- Recensies in de boekenrubriek 'Internationale Verhoudingen', *Geschiedenis Magazine* nr. 8 (november 2013, jrg. 48), pp. 56-57.

Atlantische Commissie in de media

De volgende dag-, week- en maandbladen, websites en radioprogramma's besteedden in 2013 aandacht aan (activiteiten van) de Atlantische Commissie:

- *AD (Haagsche Courant)*
- *Armed*
- *Barneveldse Krant*
- *BN De Stem*
- *bnr.nl*
- *Brabants Dagblad*
- *Eindhovens Dagblad*
- *Friesch Dagblad*
- *De Gids.fm*
- *Gooi en Eemlander*
- *Haarlems Dagblad*
- *HP|De Tijd*
- *IJmuider Courant*
- *Internationale Spectator*
- *Leidsch Dagblad*
- *Noordhollands Dagblad*
- *NRC Handelsblad*
- *nu.nl*
- *Parool*
- *Reformatoisch Dagblad*
- *Spits*
- *Telegraaf*
- *Trouw*
- *De Volkskrant*
- *Vrij Nederland*

LEERSTOEL

De Atlantische Commissie heeft in 2005 een bijzondere leerstoel Moderne Trans-Atlantische Betrekkingen ingesteld aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.

Sinds oktober 2009 bekleedt dr. **Marianne van Leeuwen** deze leerstoel. Zij werkt sinds 2003 bij de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD) als senior beleidsadviseur.

In 2013 gaf zij onder andere een werkcollege 'Trans-Atlantische betrekkingen getoetst aan buitenlands beleid' voor 15 Masterstudenten en een werkcollege 'Domestic context of American foreign policy making' voor 20 Masterstudenten Amerikanistiek. Zij begeleidde vier Masterscripties, een Bachelorscriptie en een promotie-onderzoek, schreef een tweetal artikelen en gaf acht lezingen of presentaties voor diverse doelgroepen.

STICHTING VOOR STRATEGISCHE STUDIES

De Stichting voor Strategische Studies is een zelfstandige organisatie die zorg draagt voor de wetenschappelijke activiteiten van de Atlantische Commissie. De Stichting richt zich op het initiëren en bevorderen van wetenschappelijk onderzoek naar veiligheidsvraagstukken. Dr. Rob de Wijk was van mei 1999 tot februari 2008 bijzonder hoogleraar Strategische Studies aan de Universiteit Leiden op een door deze stichting opgerichte en gefinancierde leerstoel. Van april 2009 tot juli 2011 was dr. Julian Lindley-French bijzonder hoogleraar Strategische Studies.

In mei 2012 werd mevrouw dr. **Isabelle Duyvesteyn** benoemd tot bijzonder hoogleraar Strategische Studies. Haar leeropdracht omvat internationale veiligheid in brede zin, met speciale aandacht voor de rol van militaire macht als instrument in het buitenlands beleid van regeringen. Isabelle Duyvesteyn is universitair hoofddocent bij het Departement Geschiedenis en Kunstgeschiedenis van de

Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Utrecht. Daarnaast is zij onder andere lid van de Commissie Vrede en Veiligheid van de Adviesraad Internationale Vraagstukken.

Het bestuur van de Stichting voor Strategische Studies bestond op 31 december 2013 uit:

- drs. D.J. (Dirk Jan) **van den Berg**, voorzitter
- mevrouw drs. M. (Monika) **Sie Dhian Ho**, vicevoorzitter
- mr. F.A.M. (Frank) **van den Heuvel**, secretaris
- H.H.M. (Harry) **Groen**, penningmeester
- dr. A. (Bram) **Boxhoorn**, directeur

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

bedragen x 1.000, afgerond op duizendtallen

BATEN

Inkomsten overheid	€ 505
Overige inkomsten	€ 124
	<hr/>
Totaal baten	€ 629

LASTEN

Platform- en netwerkactiviteiten	€ 155
Onderwijs	€ 134
Publieksprogramma's	€ 146
Media	€ 201
Overige	€ 8
	<hr/>
Totaal lasten	€ 644

SALDO 2013	€ (15)
-------------------	--------